

Základní škola Horní Kruty, okres Kolín
Horní Kruty 29
281 46
www.zshornikruty.cz

Minimální preventivní program **pro školní rok 2025/2026**

Členové poradenského preventivního týmu:

Ředitelka školy: Mgr. Petra Procházková
Telefon: 775 040 748
E-mail: reditelna@zshornikruty.cz

Školní metodik prevence: Kateřina Choděrová
Telefon: 739 656 581
E-mail: choderova@zshornikruty.cz
Specializační studium: probíhá (ukončení jaro 2026)
Realizátor vzdělávání: Infra s.r.o.

Výchovný poradce: Mgr. Petra Procházková
Telefon: 775 040 748
E-mail: reditelna@zshornikruty.cz
Specializační studium: probíhá (ukončení jaro 2026)
Realizátor vzdělávání: FF UK

1. Úvod – vytyčení rizikových projevů v chování žáků

Primární prevence rizikového chování žáků se zaměřuje na předcházení rozvoje rizik, které směřují zejména k těmto projevům:

- šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií - stalking
- agrese, vandalismus a jiné formy násilného chování
- záškoláctví, krádeže
- riziko školního neúspěchu
- závislostní chování, užívání všech návykových látek - kouření, alkoholismus, drogové závislosti, gambling, netolismus apod.
- psychická krize (duševní onemocnění žáka)
- rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů - xenofobie, rasismus, intolerance, antisemitismus, působení sekt aj. - spektrum poruch příjmu potravy, sebepoškozování, sebevražedné sklony
- problémy spojené se syndromem CAN
- sexuální rizikové chování

2. Charakteristika školy

ZŠ Horní Kruty je organizována jako čtyřtřídní škola pokrývající pět ročníků 1. stupně. Všichni žáci jsou vzdělávání podle platného Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Ve školním roce 2025/2026 evidujeme 47 žáků s prezenční docházkou a 25 žáků v režimu individuálního vzdělávání (tzv. domškoláci).

3. Analýza současného stavu ve škole

Základní škola Horní Kruty se nachází v centru obce Horní Kruty ve Středočeském kraji. Škola vzdělává žáky z obce i z okolních i poměrně vzdálených obcí, kteří do školy dojíždí. Součástí školního areálu je přírodní zahrada, sportovní venkovní atletické hřiště. V rámci školy funguje školní družina s pestrou nabídkou zájmových kroužků.

Jako vnější rizikový faktor školy se jeví zejména dojíždění velkého množství žáků a s tím spojené trávení času mimo školní budovu po příjezdu nebo před odjezdem z obce Horní Kruty.

Po vyhodnocení dění ve škole se i nadále zaměříme na tato témata: zhoršený prospěch, nošení nebezpečných předmětů do školy, lezení do výšek, drobné krádeže, vulgární mluva mezi dětmi, automatické obviňování druhých, zapírání a pokřivený postoj k autoritám. Nemalou pozornost chceme zaměřit i na oblast posílení sebedůvěry a adekvátního sebehodnocení žáků, prevenci negativního vnímání vlastního vzhledu a zvládání pocitů podceňování. Dále budeme cíleně pracovat s dětmi, které procházejí náročnými rodinnými situacemi (rozvod, rozchod rodičů, ekonomické obtíže), a věnovat pozornost včasnému odhalení a prevenci psychického zneužívání. Aktivity budou realizovány citlivě, s důrazem na podporu, spolupráci s rodinou, odbornými službami a zachování důvěrnosti.

Menší porušení kázně řešíme převážně ústním napomenutím a pedagogickým poučením. O výskytu rizikového chování pravidelně informujeme rodiče na třídních schůzkách; v případě potřeby zajišťujeme individuální konzultace s rodiči za účasti třídního učitele či školního poradenského pracovníka.

4. Cíl minimálního preventivního programu

Cílem primární prevence je výchova k předcházení a minimalizaci rizikových projevů chování, ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a psychosociálních dovedností a zvládání zátěžových situací. Cílem výchovně vzdělávacího působení v oblasti prevence sociálně patologických jevů je odpovědnost žáků za své vlastní chování a způsob života, přiměřený jejich věku. Cílem našeho programu je, aby se preventivní výchovně vzdělávací působení stalo neoddělitelnou součástí výuky a života školy, tj. realizovat dlouhodobý, komplexní program primární prevence zvyšující odolnost dětí vůči rizikovému chování, který bude vlídným, nenásilným a zábavným způsobem působit na žáky v době vyučování i mimo něj tak, aby se děti naučily co nejlépe se orientovat v okolním světě, naplňovat svůj volný čas hodnotným způsobem podle vlastního výběru a zájmu.

Při jeho naplňování se snažíme, aby každodenní život školy poskytoval žákům příjemné a bezpečné školní klima, potřebné informace přiměřené jejich věku, vedl je k osvojení si pozitivního sociálního chování a kompetencí zdravého životního stylu. Důraz je položen na informovanost žáků v hodinách prvouky, přírodovědy a dalších vyučovacích předmětech. Dále nabízíme volnočasové aktivity a programy, kde se mohou uplatnit všechny děti.

5. Garant programu a spolupracovníci

Garantem programu je ředitelka školy. Koordinaci preventivních aktivit zajišťuje školní metodik prevence, kterého jmenuje ředitelka školy. Školní metodik ve spolupráci s vedením a pedagogickým sborem připravuje Minimální preventivní program a organizuje jeho realizaci. O obsahu programu jsou informováni pedagogové, žáci a rodiče (např. na třídních schůzkách nebo prostřednictvím webu školy). Školní metodik prevence spolupracuje s třídními učiteli a ostatními pedagogy, s rodiči, školskou radou a v případě potřeby také s PPP a dalšími odborníky či institucemi.

6. Vzdělávání pedagogů

Pedagogové se účastní aktivit zaměřených na primární prevenci rizikového chování. Škola jim poskytuje v rámci DVPP nabídku programů, seminářů a školení zabývajících se touto tematikou.

7. Obsah a metody prevence, hlavní zásady a konkretizace úkolů

Hlavní zásady

- V souladu se základní filozofií školy nabízet přívětivé a bezpečné prostředí venkovské malotřídní

- Školy s přátelskou atmosférou, založenou na vzájemné úctě, důvěře a pocitu sounáležitosti.
- Vytvářet podmínky pro individuální přístup a osobnostní rozvoj žáků – citlivé vedení k rozvoji individuálního talentu, tvořivosti a samostatnosti, formování morálních hodnot a etických principů.
- Podporovat přirozený kontakt, vzájemnou spolupráci a pomoc mezi dětmi různého věku nejen při činnosti školní družiny, ale i při výuce ve třídách se spojenými ročníky.
- V rámci prevence rizikového chování se zaměřovat na posílení sebedůvěry a realistického sebehodnocení žáků, prevenci negativního vnímání vlastního vzhledu a snižování pocitů podceňování. Součástí bude cílená podpora pro děti žijícím v náročných rodinných situacích (např. rozvod, rozchod rodičů, ekonomické potíže) a systematické včasné odhalování a prevence psychického týrání.
- Za aktivního přispění žáků zlepšovat kvalitu a estetický vzhled prostředí školy – zapojit žáky do vnitřní i vnější výzdoby budovy školy, vést k pořádku a hygieně. Zlepšovat vnější prostředí školy a jeho využití nejen pro činnost školy a školní družiny, ale v rámci péče o tělesnou a duševní hygienu dětí využívat v co největší míře přírodu v okolí školy také k výuce, k projektům a rovněž k mimoškolní činnosti (kroužky, sportovní utkání, turnaje a jiné akce).

Při realizaci MPP se snažíme zejména:

- Ve škole budovat takové klima, aby každé dítě mělo možnost svobodně rozvíjet své přednosti v oblastech, které mu vyhovují, a zažívat přitom pocit přijetí a úspěchu. K tomu nabízíme bohatý program školní družiny – sportovní aktivity a turnaje, samostatnou přípravu soutěží a her, diskotéky i další volnočasové akce. Děti mohou vést žákovské kroužky, v nichž si osvojují organizační dovednosti tím, že připravují aktivity pro spolužáky pod pedagogickou podporou. Významně rozvíjíme i výtvarné a pracovní činnosti; děti vytvářejí vlastní výrobky, které zdobí školní prostory nebo reprezentují školu na veřejnosti (výstavy, prodejní akce, prezentace na webu a sociálních sítích) či slouží jako dárky pro blízké. Tím podporujeme jejich tvořivost, společenskou odpovědnost a radost z užitečné činnosti.
- Budovat ve škole důvěryhodné prostředí, kde žáci vědí, že jim nasloucháme a jsme připraveni jim pomoci – ať už jsou oběťmi, nebo původci problémů (např. šikana, agrese, vandalismus).
- Spoluprací s rodinou včas odhalit případná rizika a projevy patologických jevů a např. formou důvěrného pohovoru s oběma rodiči, hledat jejich příčiny a způsob řešení vzniklých problémů. Dát dítěti najevo, že rodina i škola má zájem o jeho osobu, aby nemělo potřebu na sebe upozorňovat nevhodným způsobem. Obě strany také lépe zvládnou, pokud už např. dítě návykovou látku užilo, zabránit včas tomu, aby se stala opravdu návykem.
- Rodiče žáků na třídních schůzkách pravidelně seznamovat s možností obrátit se na specializované pracoviště, kontaktní adresy jsou také zveřejněny na vývěsce ve škole.

Důležité kontakty:

- Tísňová linka 112
- Zdravotnická záchranná služba 155
- Hasiči 150
- Policie ČR 158
- Městská policie 156
- Linka bezpečí 800 155 555 (bezplatně)
- Linka bezpečí 116 111 <https://www.linkabezpeci.cz/>
- Rodičovská linka 840 111 234
- Centrum krizové intervence 284 016 110
- Pedagogicko-psychologická poradna Kolín 321 717 168
- Národní linka prevence AIDS 800 144 444 (bezplatně)
- Bílý kruh bezpečí – linka pomoci obětem kriminality a domácího násilí 116 006 <https://www.bkb.cz/>
- Občanské sdružení Povídej 327 511 111 <https://linkaduverkyh.cz/povidej-z-s/>
- Spolupracovat s PPP a odborným protidrogovým pracovištěm. Dbát na další vzdělávání školního metodika primární prevence a účast na seminářích, pořádaných krajským úřadem či PPP Kolín. Využívat také dalších seminářů (např. v rámci DVPP, OP JAK) s tematikou zdravého životního stylu či

- relaxačních technik pro vlastní duševní hygienu a prevenci stresu.
- Hovořit se žáky o zdraví, předcházení nemocem, zdravé výživě a zdravém životním stylu, o problémech etických, aj. – využívat vhodné příležitosti a naladění žáků v různých vyučovacích předmětech a při různých činnostech. Využívat během vyučování relaxačních technik a předcházet tak přetížení a následnému stresu, který by mohl vést k použití jakékoliv drogy či jinému rizikovému chování.
- Naučit děti relaxačním technikám, vytvořit potřebu a návyk řešit stres a vypětí vhodnou formou relaxace a tvořivé činnosti (nikoliv zapnutím televize či počítače). Vést děti k sebeovládání, sebeuvědomování a sebepoznávání.
- Žáky 5. ročníku připravit na situace, které mohou nastat při přechodu do školy druhého stupně – celková změna životního způsobu a režimu dne, velká pracovní zátěž, dojíždění, vstup do nového prostředí a třídního kolektivu, konfliktní situace, možnost šikany, snadná dostupnost cigaret, alkoholu i drog.
- Kromě celoročního působení k tomuto účelu využíváme (mimo jiné) i školu v přírodě a různé akce pořádané školou, kde děti prožívají zajímavé i náročné situace, které upevňují vazby mezi nimi a také mají možnost pocítit důvěru k dospělým i při řešení náročných témat. Žáci si pak jistě ve svých vzpomínkách lépe vybaví zajímavý rozhovor či situaci, než kdyby k nim došlo ve školních lavicích.
- Navíc děti od nás odcházejí nejen s přáním všeho dobrého, ale i též s jasným vědomím, že mohou kdykoliv přijít a svěřit se se svými problémy. S kouřimskou základní školou, kam odchází většina našich žáků na druhý stupeň ZŠ, jsme ve stálém kontaktu, a proto můžeme i v ledasčem zasáhnout (např. šikana našich bývalých žáků, aj. problémy). Bez vzájemné spolupráce a důvěry by to ovšem nebylo možné.

8. Řešení přestupků

Dojde-li k porušení příslušného ustanovení školního řádu týkajícího se držení, distribuce a užívání návykových látek v prostorách školy, bude toto klasifikováno jako hrubý přestupek a budou z toho vyvozeny patřičné sankce (dle školního řádu). Budou sledovány i další formy rizikového chování - agrese, vulgarismy, šikana, vandalismus, brutalita, rasismus, záškoláctví, nošení nebezpečných předmětů do školy, sebevražedné sklony, gambling, stalking atd. Při jejich zjištění budou navržena cílená opatření.

Postup je následující:

1. individuální pohovor se žákem (popř. s dalšími žáky a osobami)
2. podle zjištěných informací a posouzení závažnosti prohrěšku spolupráce s rodinou (popřípadě spolupráce s PČR)
3. doporučení kontaktu s odborníky
4. v případě nezájmu rodičů uvědomění sociálního odboru, oddělení sociálně-právní ochrany dětí

9. Harmonogram programu na Školní rok 2025/2026

- a) Seznámení žáků s MPP - obsah MPP je aplikován v průběhu školního roku do vyučovacích hodin prvouky, přírodovědy, třídnických hodin, komunitních kruhů a běžné náplně činnosti ŠD, specifická prevence

TÉMA	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.
Prevence záškoláctví	1 Prv	1 Prv	1 Prv	1 Th	1 Th
Prevence šikany a extrémních projevů agrese, kyberšikany	1 Th	1 Prv	1 Prv	1 PŘ	1 PŘ
Prevence rizikových sportů	1 Prv	1 Tv/ Čj	1 Tv/ Čj	1 PŘ	1 PŘ
Prevence rizikového chování v dopravě	1 Prv	1 Prv	1 Prv	1 PŘ	1 PŘ
Prevence rasismu a xenofobie	1 Prv	1 Prv	1 Prv	1 PŘ	1 PŘ
Prevence působení sekt	0	0	0	0	0
Prevence sexuálního rizikového chování	0	0	0	1 PŘ	1 PŘ
Prevence k adiktologii (užívání návyk. látek a závislost. chování)	0	1 Prv	1 Prv	1 PŘ	1 PŘ
Prevence poruch příjmu potravy	1 Prv	1 Prv	1 Prv	1 PŘ	1 PŘ
Prevence problémů spojených se syndromem CAN	1 Prv	0	0	0	0
Základní vzorce bezpečného chování napříč typy riz. chování	1 Th	1 Prv/ Th	1Th	2 Th	2 Th
Právní vědomí napříč typy rizikového chování	1 Prv	1	1 Prv	1 VI	1 VI
Prevence prekriminálního a kriminálního chování	1 Prv	1	1 Prv	1 VI	1 VI
Celkem za třídu	10	10	10	12	12

- b) Seznámení rodičů s MPP - k nahlédnutí na webových stránkách školy
- c) Volnočasové aktivity žáků - zapojení do volnočasových aktivit, nejčastěji v rámci školní družiny - kroužek Malý ajťák, kroužek programování, kroužek hry na kytaru, keramika, kroužek angličtiny, kroužek jógy a kroužek Šikulové.
- d) Schránka důvěry - žákům by měla sloužit hlavně tehdy, kdy se dostanou do problémů v souvislosti se šikanou, návykovými látkami nebo ostatními sociálně patologickými jevy (celoročně). Umístěna je na chodbě před školní družinou.
- e) Besedy a další aktivity nespécifické prevence - tento bod bude plněn celoročně, podle aktuálních nabídek a možností školy např.: beseda s SDH Horní Kruty – požární prevence a evakuace, Podzimní slavnost, Rozsvěcení vánočního stromu v Horních Krutech, Mikulášská nadílka ve škole, vystoupení v kostele o Vánocích, Maškarní bál v rámci obecního Masopustu, Sportovní den v areálu koupaliště Bohouňovice II, Dětský den, Školní ples, školní výlety aj.

10. Metodická doporučení a metodické pokyny

Metodická doporučení a metodické pokyny MŠMT v oblasti primární prevence rizikového chování obsahují:

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (dokument MŠMT č.j. 21149/2016)
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)
- Zásady přístupu k dětem, žákům, studentům s PAS
- Metodické doporučení MŠMT k prevenci a postihu záškoláctví a omlouvání žáků z vyučování (dokument MŠMT č. j. MSMT-780/2024-1)

Školní metodické pokyny k řešení situací (Co dělat když...) jsou zpracovány pro následující typy modelových problémů: hazardní hraní, kyberšikana, poruchy příjmu potravy, sebepoškozování, šikana, týrané dítě, záškoláctví, a uloženy v dokumentaci Školního poradenského pracoviště a na sdíleném školním disku.

11. Závěr

Minimální preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělávání žáků po celou dobu povinné školní docházky. Účastní se ho pedagogický sbor, žáci, rodiče a příslušní odborníci. V rámci minimálního preventivního programu je nutné kombinovat poskytování informací z oblasti prevence různých forem rizikového chování s nácvikem příslušných sociálních dovedností a současně preferovat přístupy zaměřené do oblasti zdravého životního stylu a aktivního sociálního učení. Program musí brát zřetel na věk a osobní charakteristiky jedinců. Bude mít smysl jedině tehdy, když všichni zúčastnění budou vidět smysluplnost své práce. Toho chceme dosáhnout pravdivou přiměřenou informovaností, vstřícností a ochotou vyslechnout druhého a nalezením správné účinné cesty v případě pomoci.

V Horních Krutech 1.9.2025

vypracovala: Kateřina Choděrová, školní metodik prevence